

دستور العمل فنی زراعت گلرنگ

مقدمه:

گلرنگ با نام علمی *Carthamus tinctorius* با خصوصیات زراعی نظیر مقاومت نسبی به شوری خاک و خشکی هوا، مقاومت به سرمای زمستانه، وجود روغنی مطلوب با بیش از ۹۰ درصد اسیدهای چرب غیر اشباع بخصوص اسیدلنیولئیک، همواره به عنوان یک دانه روغنی با ارزش مطرح بوده است. کشت این گیاه روغنی اخیراً در کشور افزایش یافته و در راستای آن تحقیقات این گیاه روغنی نیز بر اساس دستیابی به ارقام پرمحصول، پر روغن، بی خار و مقاوم به سرما در حال گسترش است.

توصیه های زراعی

تهیه بستر بذر:

گلرنگ را می توان در دامنه وسیعی از انواع خاکهای زراعی کشت نموده اما برای دستیابی به محصول اقتصادی، نیاز به خاکی عمیق با زهکشی خوب و شنی لومی می باشد. اگر چه میزان خوب بودن تهیه بستر کاشت در گلرنگ بدلیل درشتی بذر نسبت به کلزا می تواند کمتر باشد. بطوریکه حتی کشت این گیاه در اراضی درجه ۲ با حاصلخیزی کم قابل توصیه می باشد. عملیات آماده سازی تهیه بستر مشابه کلزا شامل: شخم دیسک و ماله است. که معمولاً جهت کنترل علف های هرز پخش علف کش (ترفلان) و اختلاط کود و علف کش با خاک توسط یک دیسک، سبک قابل توصیه می باشد. گلرنگ در مقابل شوری خاک تقریباً مقاوم است و براحتی EC حدود ۷ میلی موس بر سانتی متر را تحمل مینماید.

ارقام مناسب:

لاین IL.111 که به نام رقم گلدشت نامگذاری گردیده است بدلیل ویژگی های زراعی مناسب، زودرسی و بی خار بودن مناسب کشت پائیزه در سطح منطقه و استان می باشد

تاریخ کاشت:

براساس نتایج بدست آمده از آزمایشات انجام گرفته مطلوب ترین تاریخ کاشت از نیمه اول آبان ماه تا اواخر آبان ماه می باشد و در کشت های تاخیری نیز پس از رفع سرما در دهه سوم آذرماه و اوایل دیماه کشت در شمال استان می تواند انجام گیرد.

روش کاشت:

روش مناسب کاشت گلرنگ ردیفی بوده که توسط دستگاه ردیفکار به فواصل ۳۰ سانتی متر قابل انجام می باشد. میزان بذر در کشت مکانیزه ۲۵-۲۰ و در کشت دست پاش ۳۰-۲۵ کیلوگرم در هکتار توصیه می شود.

کود مورد نیاز:

گلرنگ در طول دوره رشد رویشی به کود ازته احتیاج دارد، اما باید دقت شود که استفاده بیش از حد کودهای ازته نه تنها باعث افزایش عملکرد نمی شود بلکه سبب رشد رویشی زیاد و کاهش میزان روغن دانه می گردد لازم است. اگرچه میزان کود مورد نیاز پس از انجام آزمایش های خاکشناسی می باید مشخص گردد اما به عنوان یک توصیه عمومی در شمال استان ۱۰۰ کیلوگرم سوپر فسفات تریپل، ۱۵۰ کیلوگرم سولفات پتاس به همراه ۲۵۰-۲۰۰ کیلوگرم در هکتار اوره که یک سوم آن همزمان با کاشت و مابقی بصورت سرک در مرحله ساقه دهی و در مرحله غنچه دهی باید مصرف شود، قابل استفاده می باشد.

آبیاری:

گلرنگ به علت دارا بودن ریشه عمیق قادر است رطوبت را از اعماق ۴-۳ متری خاک جذب نماید. باید توجه داشت که این گیاه به آبیاری بیش از حد در اوائل رشد حساس است. بر اساس نتایج بدست آمده بسته به نوع خاک و شرایط اقلیمی، گلرنگ در طول دوره رشد خود نیاز به ۴ تا ۵ نوبت آبیاری دارد. بطور کلی در شرایط هیرمکاری آبیاری قبل از کاشت، آبیاری در مراحل رشد سریع ساقه، غنچه دهی، گلدهی و انتهای گلدهی که همزمان با پر شدن دانه نیز می باشد، می باید انجام شود. در صورت کمبود آب، آبیاری در مراحل غنچه دهی، گلدهی و غوزه دهی الزامی است.

علفهای هرز

کنترل غیر شیمیایی:

قبل از کاشت جهت کنترل توام علف های هرز باریک برگ و پهن برگ می توان از علف کش ترفلان (تریفلورالین) به مقدار ۲/۵ تا ۳ لیتر و مخلوط با خاک استفاده شود مؤثرترین روش کنترل به هنگام آماده سازی بستر کاشت است که قبل از کاشت آبیاری زمین مورد نظر انجام شود تا بذر علفهای هرز سبز شوند سپس با انجام عملیات خاک ورزی نسبت به از بین بردن آنها اقدام نمود.

کنترل شیمیایی:

برای کنترل علف های هرز باریک (گندمیان خودرو و گراس ها شامل بروموس و یولاف بعد از سبز شدن و قبل از شروع مرحله رشد سریع (طویل شدن ساقه) از گراس کش هایی که برای کلزا توصیه شده می توان استفاده نمود .

آفات:

مگس گلرنگ از جمله مهمترین آفاتی است که به گلرنگ حمله می کند و از غوزه های گیاه تغذیه می کنند و غوزه های صدمه دیده به صورت لهیده دیده می شوند. بهترین زمان مبارزه در مرحله غنچه دهی و به محض مشاهده مگس در مزرعه است و طی آن از سموم سیستمیک نظیر متاسیتوکس (۲ در هزار) یا دیازینون (۲ در هزار) استفاده به عمل می آید.

برداشت:

گلرنگ را می توان به آسانی با کمباین غلات برداشت نمود و احتیاج به تغییرات چندانی در اندازه ها و فواصل کوبنده و ضد کوبنده و الکهای کمباین ندارد. در گلرنگ برخلاف سایر گیاهان روغنی مشکل ریزش وجود ندارد و تنها در صورت عدم تنظیم صحیح ممکن است تعدادی از غوزه ها بر اثر ضربه پره های خوراک دهنده کمباین دچار ریزش شود. تعیین زمان دقیق برداشت گلرنگ به نوع رقم و عوامل محیطی نظیر میزان رطوبت نسبی و دمای هوا بستگی دارد. معمولاً زمان برداشت موقعی است که دانه های گلرنگ رطوبتی حدود ۸ درصد داشته باشند به طوریکه اگر غوزه ها را با دست فشار دهیم بذرها به آسانی از آنها جدا شود.